doi.org/10.31392/UDU-nc-series14-2025-33-03
УДК 781.21:37.013.43

Людмила СТЕПАНОВА [1]
Тетяна БОДРОВА [2]

Проблема стилю в контексті музичної педагогіки

Розглядається процес формування поняття стилю в мистецтві та узагальнено погляди науковців щодо визначення сутності досліджуваного феномена. Незважаючи на безліч існуючих потрактувань, єдиного визначення стилю немає. Розглянуто музичний стиль в історичному аспекті, у зв'язку з чим порушено питання взаємодії видів мистецтва відповідно до соціокультурного контексту історичної епохи. Проаналізовано зміст виконавського стилю у контексті виконавської інтерпретації на основі стильового підходу; стилю управління в межах стилю керівника колективу; педагогічного стилю з урахуванням стилів навчання відповідно до типів сприйняття інформації учнями. Виявлено, що осмислення поняття «стиль» у контексті музичної педагогіки пов'язано з розумінням стилю як найбільш загальної категорії художнього мислення, що впливає на формування індивідуального педагогічного стилю кожного фахівця.

Ключові слова: мистецький стиль, інтерпретація, стиль виконавський, стиль педагогічний, стиль навчання, стиль управління, майбутні вчителі музичного мистецтва, художнє мислення.

Вступ. Стиль як сукупність характерних властивостей, особливостей, притаманних тому чи іншому явищу, стає ознакою сучасного життя, проникає у всі його сфери. Поняття «стиль» завжди передбачає ті чи інші аспекти комунікації, виявляє здатність та уміння особистості щодо творчої самореалізації та самовираження у сучасному світі, комунікативні процеси в якому ґрунтується на засадах багатовекторної діалогічності, світі, який сьогодні характеризується глобалізацією, інтеграцією, інтелектуалізацією, полікультурністю та поліхудожністю. Чим більш творчою і яскравою, здатною до активного спілкування є особистість, на формування якої спрямована сучасна освіта, тим більшої гостроти набуває проблема стилю, і тим більше місця ця проблема займає в науковій літературі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукових джерел показує, що комунікативний процес «…узалежнюється фізичним, соціальним, історичним, психологічним і культурним контекстом» [3, с. 55]. Тобто він є надзвичайно складним явищем і охоплює усі галузі наукових досліджень. Тож питання стилю розглядаються українськими науковцями в сучасних дослідженнях у сфері філософії та психології, соціології, освіти та культурології. Зокрема, проблему стилю в галузі мовознавства розглядає С. Єрмоленко, в галузі менеджменту – В. Стадник, дизайну одягу – А. Наку, поняття стилю як найуживанішого поняття в історії та теорії мистецтвознавства розглядає Р. Михайлова. Індивідуально-стильові аспекти в галузі музичного авторства та виконавства досліджували Ма Лінь, В. Москаленко, О. Сидоренко, Ю. Ткач та ін.

Значна увага приділяється науковцями питанням комунікації, комунікативної компетентності та творчості. Зокрема, комунікативну компетентність майбутніх фахівців сфери обслуговування розглядають Г. Дегтярьова та Л. Руденко, в

[1] © ***Степанова Людмила Павлівна***, Український державний університет імені Михайла Драгоманова. https://orcid.org/0000-0002-9364-2373
[2] © ***Бодрова Тетяна Олександрівна***, Український державний університет імені Михайла Драгоманова. https://orcid.org/0000-0002-5359-2164

контексті суб'єктно-вчинкової парадигми – О. Киричук. Художню комунікацію як різновид комунікації досліджує Л. Синявська.

Саме комунікативність і творчість є основними категоріями педагогіки мистецтва. Проблему творчості як розвиток творчих здібностей та обдарованості розкривають у наукових дослідженнях В. Моляко, О. Музика та ін. В галузі мистецької педагогіки означені питання розкриті О. Комаровською, Л. Масол, Г. Падалкою, О. Ребровою, О. Щолоковою та ін. Комунікативні аспекти мистецької освіти представлені у роботах О. Олексюк, В. Орлова, Є. Проворової, Я. Сверлюка.

Поняття стилю в різних аспектах музичної педагогіки досліджували Н. Гуральник, А. Козир, І. Малашевська, Ю. Найда та ін. Проте потрібно відзначити, що незважаючи на значний науковий доробок, досліджувана проблема лишається актуальною і потребує висвітлення та осмислення.

Узагальнюючи погляди науковців на розуміння поняття «стиль» в мистецтві, актуалізуємо дослідження поняття «стиль» у контексті музичної педагогіки, що й становить *мету даної публікації*.

Виклад основного матеріалу. У музичній педагогіці проблема стилю висвітлюється науковцями в основному з позицій дослідження діяльності вчителя музичного мистецтва як музиканта: виконавця (володіння інструментом та голосом), диригента, теоретика. Відтак у наукових дослідженнях акцентується потреба знань в галузі мистецтвознавства, де поняття стилю розглядається як «сукупність ознак, які характеризують мистецтво певного часу та напряму або індивідуальну манеру художника стосовно ідейного змісту й художньої форми» [1, с. 1392].

У культурології це поняття характеризує усталену форму художнього самовизначення епохи [8, с. 45] Означена сукупність також охоплює художні принципи щодо засобів, методів та творчих прийомів створення (і втілення) художнього образу, можливості дослідження та аналізу змін художнього мислення митців певної історичної доби, їхні ідеали та мотиви творчості. Усе це, безумовно, надзвичайно важливо для якісної підготовки фахівця.

Проте, аналіз наукових джерел доводить, що на сьогодні поняття «стиль» має безліч різних аспектів у визначенні та розумінні його сутності та змісту. У різних аспектах поняття стилю налічує декілька сотень варіантів «від предмету застосування – до галузі діяльності», тому однозначного його трактування немає. У зв'язку з цим потрібно розглянути витоки розуміння стилю у теорії мистецтвознавства.

Варто нагадати, що основи розуміння стилю закладені І. Вінкельманом (1717-1768). Він вважається основоположником цього напрямку, а на його працях ґрунтуються філософські засади та методики сучасного мистецтвознавства. Досліджуючи античну культуру, німецький мистецтвознавець «висвітлював історію мистецтва як процес зміни стильових ознак, … розумів, що цей розвиток не відбувається по прямій лінії. В історії мистецтва кожної епохи Вінкельман виділяв три фази – формування, розквіт і занепад» [2, с. 7]. Його праця «Історія стародавнього мистецтва» (1764), незважаючи на неповні відомості та деякі помилки, стала поштовхом для наступних досліджень у галузі теорії та історії мистецтва.

У контексті нашого дослідження доречно згадати швейцарського теоретика та історика мистецтва Г. Вельфліна (1864-1945), а також австрійського та німецького літературознавця О. Вальцеля (184-1944), які продовжували досліджувати проблему стилю, аналізуючи та класифікуючи твори мистецтва за їх стильовими ознаками. Отже, ураховуючи вищевикладене, можна сказати, що історія мистецтва відображає

історію художніх стилів. Тож, розглянемо детальніше проблему стилю в різних видах мистецтва і літератури у контексті музичної педагогіки.

Як історію розвитку стилів моделюють розвиток літературної мови її історики, серед яких І. Огієнко, В. Русанівський, В. Чапленко та ін. У своєму дослідженні історії української стилістики С. Єрмоленко зазначає, що вони «пов'язують цей процес із суспільно-політичними (позамовними, екстралінгвальними) умовами формування й функціонування української літературної мови» [4, с. 4]. Щодо поняття стилю науковиця подає його як «різновид творчої мовної діяльності, тип мовомислення, мовної поведінки в різних колективно усвідомлених ситуаціях спілкування. У центрі розуміння динамічної моделі стилю – людина, яка і породжує, і сприймає (декодує) стильові різновиди мови» [5, с. 272].

На сьогодні існує шість основних стилів (науковий, художній, публіцистичний, офіційно-діловий, розмовний та сакральний), які потрібно враховувати майбутнім учителям музичного мистецтва у процесі педагогічного спілкування з учнями. При цьому стильові відмінності розуміються не як формальні ознаки стилю, а певні засоби висловлення, тобто як специфіка індивідуального мислення [4, с. 5]. Отже, «стиль» науковці розуміють як найбільш загальну категорію художнього мислення, що характеризує певний етап історичного розвитку.

Водночас розрізняють індивідуальний стиль автора, стиль окремого твору, стилі цілих епох, стилі окремих напрямків, певних видів мистецтва. Так, музичний стиль в історичному аспекті визначає «типологічні особливості музичної мови в загальному контексті або окремі напрямки розвитку музичного мистецтва» [15, с. 256], які пов'язуються, зокрема, з поняттям школа. Наприклад, Римська школа, власний стиль якої викристалізувався у 16-17 ст., представлена композиторами, які писали сакральну музику. Серед найвідоміших композиторів цієї епохи П. Палестрина. Неаполітанська музична школа 17-18 ст. охоплює творчість європейських композиторів, у доробку яких переважав оперний жанр. Яскравим представником і засновником зазначеної школи є Алессандро Скарлатті. Кожна має свої характерні ознаки та особливості, які відрізняють її від інших.

У контексті музичної педагогіки маємо усвідомлювати, що відображаючи в художніх образах об'єктивну реальність, мистецтво впливає на формування духовної культури людини, яка належить до тієї чи іншої епохи. Усі види мистецтва відповідають соціокультурному контексту історичної епохи, а тому тяжіють до взаємодії, про що свідчать дослідження науковців. Зокрема, Д. Наливайко зазначає, що різні види мистецтва «в кожну епоху … створюють ансамбль, якому властива спільна векторність руху, спільні закономірності й інтенції як на епістемологічному, так і на естетико-художньому рівнях. Без цього було б неможливим саме поняття художнього процесу, що охоплює і в певному розумінні об'єднує всі мистецтва» [10. с. 19].

Суголосною є думка Р. Михайлової. В галузі теорії образотворчого мистецтва вона визначає поняття стилю як спільність пластичної мови, художньої форми та інших засобів художньої виразності, що використовуються для визначення стилю кожного його виду (архітектури, скульптури та ін.), а також «певного художнього напряму або напрямку мистецької школи та індивідуальної манери конкретного митця» [8, с. 45].

Водночас з усвідомленням мистецького стилю на початку XX ст. відкривається період осмислення питання синтезу мистецтв (О. Шикиринська). У

навчально-методичній літературі з мистецтвознавства як приклад моделі органічного синтезу мистецтв наводиться готичний собор, у якому з усіх видів мистецтва відсутня лише графіка. Але справжнім дивом робить готичний собор музика: «Душа будь-якого готичного храму, його нерв – це орган. Саме він примушує собор дихати і робить його неповторним, повним» [12, с. 10].

Варто відзначити, що на інтегративній стратегії ґрунтується сучасна українська педагогіка мистецтва. Її реалізація, на думку Л. Масол, забезпечує «розвиток творчого потенціалу особистості, критичного мислення, ціннісних орієнтацій, формування компетентностей, адекватних культурним реаліям техногенного суспільства. Нині естетизований медіапростір синтезує елементи візуальної, аудіальної, кінестетичної інформації, що стимулює формування в людини інтегративного типу мислення» [7, с. 19].

Мистецький стиль розуміється науковцями і як історично-обумовлена стійка образна система, у якій через сукупність творчих прийомів, притаманних певному періоду, виражається цілісне бачення світу. Тобто, стиль виступає «символічним вираженням світовідчуття» (О. Шпенглер). Саме це розуміння мистецького стилю приводить до усвідомлення поняття «виконавський стиль».

У довідниковій літературі «виконавський стиль» трактується у контексті понять «виконавство» – «творче виконання чого-небудь (музичного, літературного та іншого твору, певної ролі у театральній виставі, кінофільмі тощо)» і «виконавець» – «той, хто виконує музичний, літературний та інший твір або певну роль у театральній виставі, кінофільмі…» [1, с. 137]. Отже, виконавський стиль вважається притаманним виконавцю певного художнього твору. Власний виконавський стиль музиканта відображається в інтерпретації музичного твору.

У цьому зв’язку необхідно відзначити інтерес науковців до питань інтерпретації музичних творів у процесі фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. При цьому вони розглядають інтерпретацію як одне з основних понять стосовно теорії та практики музичного виконавства, і поділяється, відповідно до завдань дослідження, на певні види: виконавську, композиторську, слухацьку, музикознавчу (Т. Бодрова), а також, художньо-педагогічну, художню та ін.

Зокрема, С. Коханська актуалізує питання стосовно формування у майбутнього вчителя музичного мистецтва досвіду виконавської інтерпретації на основі стильового підходу. Як зазначає науковиця, «стиль, жанр та образність – основні фактори, що утворюють виконавський інваріант і можуть стати критерієм справжньої інтерпретації» [6]. Тому слід розрізняти: «стильність виконання» або «вірність стилю» (композитора) і «виконавський стиль» музиканта. Робота виконавця над інтерпретацією музичного твору проходить від відчуття стилю композитора до власного виконавського варіанту (за В. Москаленком). Говорити про виконавський стиль можна під час аналізу та узагальнення трактування музичних творів конкретним виконавцем через його «індивідуальну систему засобів музичної мови», що знаходить вираження в інтерпретації та порівнянні з іншими виконавцями.

Науковцями доведено, що на формування виконавського стилю впливають особистісні якості музиканта, приналежність його до певної виконавської школи з її традиціями аж до техніки звукоутворення, рівень освіченості, наявність художньо-естетичного смаку, широта мислення. Крім того, пам’ятаємо, що кожен виконавець належить певному часу (епохи), країні та нації.

Проте, в сучасних умовах майбутня професія педагога мистецької галузі охоплює не тільки наявність методичних знань, умінь практичної музичної діяльності, виконавський досвід. Наукові дослідження останніх років розкривають особливості педагогічної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва з урахуванням її складності, що потребує детального розгляду таких понять як «педагогічний стиль» та «стиль керівника колективу». Остання категорія, зважаючи на діяльність вчителя музичного мистецтва як керівника виконавського колективу (яким є вокально-хоровий ансамбль, хор, інструментальний ансамбль тощо), вимагає оволодіння навичками менеджера та «стилем управління», оскільки керівник колективу (у будь-якій галузі) бере на себе відповідальність за колектив, за організацію його роботи, результати діяльності тощо.

Розглядаючи стиль управління у галузі менеджменту (в якому розрізняють автократичний, демократичний, ліберальний стилі), знаходимо багато спільного з керівником музичного колективу. У кожному стилі науковці виділяють певні переваги та недоліки. Так, автократичний (авторитарний) – виправданий у ситуації, що вимагає терміновості і порядку, його перевага – у можливості передбачення результату. До недоліків відносять тенденцію керівника до пригнічування індивідуальної ініціативності членів колективу, тенденцію до одноособового керівництва, постійний контроль, невизнання критики.

Застосування демократичного стилю передбачає спільну спрямованість на результат, наявність індивідуальної ініціативи та відповідальності. Серед рис керівника такого типу відзначають повагу до колег, розумне сприймання критики, орієнтованість на можливості та інтелектуальний потенціал кожного члена колективу, на відносини на основі довіри. Недоліком вважаються значні затрати часу для досягнення консенсусу, відсутність єдиного погляду на вирішення проблеми.

У ході застосування ліберального стилю, початок роботи можливий без втручань лідера, проте напрямок і темп можуть бути втрачені, що засвідчує невизначеність початкової мети. Щодо рис керівника такого типу відзначається нездатність відстояти свою думку, недостатня вимогливість до підлеглих аж до майже повної відсутності контролю їхньої діяльності, нерішучість тощо.

Потрібно відзначити, що питання підготовки керівника музичного колективу висвітлювалися науковцями, зокрема Н. Андрієвською, Л. Бірюковою, А. Козир, Л. Паньків, І. Хомич, в дослідженнях яких розглядалася проблема професійно значущих якостей керівника, педагогічної взаємодії, педагогічного спілкування, стилю спілкування. Проте, означена проблема ще потребує додаткового дослідження, зважаючи на виняткову її важливість у підготовці фахівців.

Повертаючись до поняття «педагогічний стиль», наголосимо на його особливому значенні у контексті музичної педагогіки. Адже «педагогічний стиль» – поняття, що визначає і характеризує педагогічну майстерність, своєрідні риси, притаманні педагогу, визначає і регулює рівень відносин між суб'єктами навчання, забезпечує взаємини «на основі взаємодовіри, взаємопідтримки та взаємодопомоги, урахування особистісно-орієнтованого та діалогічного підходів для розвитку потенційних можливостей кожної дитини» [14, с. 147].

Це поняття включає і виконавський стиль, і стиль поведінки керівника, і стиль спілкування, і знання різних стилів навчання відповідно до типів сприйняття інформації учнями. Посилаючись на відому теорію МІ (множинний інтелект) Г. Гарднера, маємо на увазі наступні стилі навчання і наводимо їх з урахуванням деяких існуючих у різних

джерелах розбіжностей формулювання: аудіальний/музичний або (музичний/ритмічний); візуальний (просторовий); вербальний або (вербальний/лінгвістичний); логічний (математичний); кінестетичний (тілесний); соціальний (міжособистісний); усамітнений (внутрішньо-особистісний) [11]. Цьому вченому належить припущення стосовно володіння людиною набором «інтелектів». Він вважає, що у кожній людині превалює один або декілька з них і це дозволяє передбачити вірогідну майбутню професію. Пізніше науковець додав «натуралістичний інтелект», а Д. Гоулман додав дев'ятий, «емоційний інтелект», [11, с. 250].

Отже, аудіальний (музичний) стиль стосується учнів, що мають здібності до музики. Вони люблять слухати, мають гарний слух, надають перевагу груповому навчанню. Означений стиль підходить саме для навчання музики. Візуальний стиль підходить учням, схильних до малювання. Вони легко включаються в навчання за допомогою презентацій з графіками, таблицями тощо. Для їх навчання слід застосовувати кольори і різні форми. Для учнів, у яких переважає вербальний стиль, робиться опора на усне та писемне мовлення. Це учні-ерудити з великим словниковим запасом, любителі книг і читання, хороші оповідачі.

Логічний (математичний) стиль повністю виправдовує себе у роботі з учнями, схильними до логічного мислення і точних наук. Вони «дружать» з цифрами, здатні до класифікації та групування об'єктів. Означений стиль також підходить до навчання музики, адже вона – «сестра математики» і теж оперує точними величинами. Кінестетичний (тілесний) стиль – для дітей-кінестетиків, схильних до фізичної активності – майбутніх спортсменів, пожежників, тих, хто вчиться, спираючись на власний досвід і практику, покладаючись на свої відчуття. Є дані, що означений стиль підходить для навчання всього 5-ти відсоткам учнів. Соціальний/міжособистісний стиль – для яскраво виражених екстравертів з розвинутими навичками спілкування та емпатії, які також надають перевагу груповим формам та інтерактивним методам у навчанні. Вони із задоволенням шукають додаткову інформацію, щоб поділитися нею з однокласниками. Учні, які мають схильність до усамітненого (внутрішньо-особистісного) стилю навчання – це майбутні науковці, письменники, програмісти тощо. Його назва говорить сама за себе. Цей стиль характеризуються незалежністю, замкнутістю, самозаглибленістю, учні охоче працюють з підручником, схильні до самостійного вивчення матеріалу [13].

Однак, психологи зазначають, що наявність великої кількості учнів у класі не сприяє врахуванню особливостей всіх учнів, тож зважаючи на це, доцільно застосовувати змішаний підхід до навчання, який підходить багатьом дітям. Варто зауважити, що навчання за інтегрованим курсом «Мистецтво», відповідає типам сприйняття учнями інформації, – візуальної, аудіальної, кінестетичної.

Розуміння педагогічного стилю як певних рис майстерності (за С. Гончаренком) допомагає педагогу рухатися в напрямку досягнення акме-вершин у професії. Кожний педагог у процесі навчання, а потім і у ході педагогічної діяльності набуває індивідуальних рис, формує власний педагогічний стиль, який у контексті музичної педагогіки може розглядатися як «власний стиль викладання музики» у закладі загальної середньої освіти. Так його розглядає Ю. Найда, розуміючи означений феномен як інтегровану інноваційну «здатність суб'єкта освіти захоплювати і прилучати дітей та юнацтво до кращих національних і світових зразків музичної культури, формувати нову генерацію молоді» [9, с. 4].

Висновок. Отже, узагальнення поглядів науковців на розуміння сутності поняття «стиль» дозволяє зробити висновок, що зазначена категорія характеризується багатозначністю і не має єдиного визначення. Водночас відзначаємо актуальність осмислення поняття «стиль» у контексті музичної педагогіки. Усвідомлення того, що мистецтво відображує в художніх образах об'єктивну реальність і впливає на формування духовної культури людини, приводить до розуміння стилю як загальної категорії художнього мислення. У контексті музичної педагогіки це має вирішальне значення для створення художньо-педагогічної інтерпретації музичних творів відповідно до стилю епохи, стилю окремого твору, індивідуального стилю автора, а також для формування виконавського стилю як вираження власного світогляду і світовідчуття; формування педагогічного стилю кожного фахівця у процесі музично-педагогічної діяльності.

Література:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови. / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. К.; Ірпінь: ВТФ «Перун». 2005. 1728 с.
2. Вінкельман І.І. (1990). Про художній ідеал. прекрасного: Зб.: пер. з нім. Н. А. Дубина, Б .М. Гавришків. Київ: Мистецтво. 307 с.
3. Дегтярьова, Л., Руденко А. (2010). Теоретичні та методичні основи розвитку комунікативної компетентності майбутніх фахівців сфери обслуговування: навч.-метод. посіб. Київ: Педагогічна думка. 192 с.
4. Єрмоленко С. Я. (2019) З історії української стилістики: від стилістики мовних засобів до інтегративної стилістики. *Українська мова*. №1. С. 17.
5. Єрмоленко С. Я. (1999). Нариси з української словесності: стилістика та культура мови. Київ: Довіра. 431 с.
6. Коханська С. В. (2020). Виконавський стиль як складова фортепіанної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва. Tendances scientifiques de la recherche fondamentale et appliqué Volume 3. 30 octobre 2020 Strasbourg, République française. URL: https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/article/view/5415/5379
7. Михайлова Р. Про змістовно-смислові значення поняття стилю. Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Актуальні проблеми сучасного дизайну». С. 45-48. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/15993/1/APSD2020_V1_P045-048.pdf
8. Найда Ю. М. (2012). Формування власного стилю викладання музики у студентів вищих педагогічних закладів. Дис. ... канд. пед. наук. Спец.: 13.00.02 – Київ. 233 с.
9. Наливайко Д. С. (2006). Література в системі мистецтв як галузь компаративістики. Теорія літератури й компаративістики. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія». С. 9-37.
10. Попович І., Стойка О. Роль навчальних стилів та стратегій у ефективній підготовці студентів. С. 247-251. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/52372/1/247-251.pdf
11. Романенкова Ю. В. (2007). Всесвітня історія мистецтв (від первісного суспільства до XVII ст.): Навч. посіб. Київ: Книжкове видавництво НАУ. 405 с.
12. Сім стилів навчання: як завоювати увагу учнів. URL: https://osvita.ua/school/method/85309/
13. Степанова Л. П. (2021). Драматизація як метод музично-педагогічної взаємодії в процесі творчого розвитку учнів мистецьких шкіл. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки.* Вип. 12 (168). Чернігів: НУЧК. С. 147-151. DOI: 10.5281/zenodo.4769381
14. Юцевич Ю. Є. (2003). Музика. Словник-довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 352 с.

Liudmyla STEPANOVA, Tetiana BODROVA

The problem of style in the context of musical pedagogy

The article highlights the process of forming the concept of style in art. The views of scientists on determining the essence of the phenomenon under study are summarized. The relevance of understanding the concept of style in the context of musical pedagogy is noted. In musical and pedagogical literature, the problem of style is considered in the context of the knowledge of art history necessary for teachers of musical art. Based on

the analysis of scientific sources, it is noted that today the concept of "style" has many different interpretations of its essence and content, but there is no single definition. The author of the publication considered musical style in the historical aspect, in connection with which the issue of the interaction of types of art in accordance with the socio-cultural context of the historical era was raised. It is noted that at the beginning of the 20th century a period of understanding on the issue of the synthesis of arts opens. Integrative strategies are introduced into art pedagogy, stimulating the formation of an integrative type of thinking in a person. The content of the performing style is analyzed in the context of performing interpretation based on the style approach. It is noted that the formation of a performing style is influenced by the musician's personal qualities, level of education, artistic and aesthetic taste, and breadth of thinking. The management style is within the style of the leader of a musical group. The pedagogical style in this article is presented taking into account the learning style according to the types of information perception by students. It was found that the understanding of the concept of "style" in the context of musical pedagogy is associated with the understanding of style as the most general category of artistic thinking, which influences the formation of the individual pedagogical style of each specialist.

Keywords: artistic style, interpretation, performance style, pedagogical style, teaching style, management style, future teachers of music, artistic thinking.

References:

1. Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy / Uklad. i holov. red. V. T. Busel. K.; Irpin: VTF Perun. 2005. 1728 s.
2. Vinkelman I.I. (1990). Pro khudozhnii ideal. prekrasnoho: Zb.: per. z nim. N. A. Dubyna, B .M. Havryshkiv. Kyiv: Mystetstvo. 307 s.
3. Dehtiarova, L., Rudenko A. (2010). Teoretychni ta metodychni osnovy rozvytku komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv sfery obsluhovuvannia: navch.-metod. posib. Kyiv: Pedahohichna dumka. 192 s.
4. Iermolenko S. Ya. (2019) Z istorii ukrainskoi stylistyky: vid stylistyky movnykh zasobiv do intehratyvnoi stylistyky. *Ukrainska mova*. №1. S. 17.
5. Iermolenko S. Ya. (1999). Narysy z ukrainskoi slovesnosti: stylistyka ta kultura movy. Kyiv: Dovira. 431 s.
6. Kokhanska S. V. (2020). Vykonavskyi styl yak skladova fortepiannoi pidhotovky maibutnoho vchytelia muzychnoho mystetstva. Tendances scientifiques de la recherche fondamentale et appliqué Volume 3. 30 octobre 2020 Strasbourg, République française. URL: https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/article/view/5415/5379
7. Mykhailova R. Pro zmistovno-smyslovi znachennia poniattia styliu. Materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Aktualni problemy suchasnoho dyzainu. S. 45-48.
8. Naida Yu. M. (2012). Formuvannia vlasnoho styliu vykladannia muzyky u studentiv vyshchykh pedahohichnykh zakladiv. Dys. ... kand. ped. nauk. Spets.: 13.00.02 – teoriia ta metodyka muzychnoho navchannia. Kyiv. 233 s.
9. Nalyvaiko D. S. (2006). Literatura v systemi mystetstv yak haluz komparatyvistyky. Teoriia literatury y komparatyvistyky. Kyiv: Vydavnychyi dim "Kyievo-Mohylianska akademiia". S. 9-37.
10. Popovych I., Stoika O. Rol navchalnykh styliv ta stratehii u efektyvnii pidhotovtsi studentiv. S. 247-251. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/52372/1/247-251.pdf
11. Romanenkova Yu. V. (2007). Vsesvitnia istoriia mystetstv (vid pervisnoho suspilstva do XVII st.) : Navch. posib. Kyiv: Knyzhkove vydavnytstvo NAU. 405 s.
12. Sim styliv navchannia: yak zavoiuvaty uvahu uchniv. URL: https://osvita.ua/school/method/85309/
13. Stepanova L. P. (2021). Dramatyzatsiia yak metod muzychno-pedahohichnoi vzaiemodii v protsesi tvorchoho rozvytku uchniv mystetskykh shkil. Visnyk Natsionalnoho universytetu «Chernihivskyi kolehium» imeni T. H. Shevchenka. Seriia: Pedahohichni nauky. Vyp. 12 (168). Chernihiv: NUChK. S. 147-151. DOI: 10.5281/zenodo.4769381
14. Iutsevych Yu. Ye. (2003). Muzyka. Slovnyk-dovidnyk. Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan, 352 s.